

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ŻÓRAWINA NA LATA 2019 - 2023

WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żórawina na lata 2019 - 2023 powstał na mocy art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności udzielania pomocy rodzinom dotkniętym przemocą oraz zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu społecznym i rodzinnym.

Program ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany we wzajemnej współpracy wszystkich instytucji i organizacji zobligowanych ustawą o przemocy w rodzinie do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Założenia programu są spójne z założeniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 oraz lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

Program stanowi element Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żórawina i skorelowany aktualnymi programami przyjętymi w Gminie Żórawina w zakresie wspierania rodziny, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani.

ROZDZIAŁ I. AKTY PRAWNE STANOWIĄCE PODSTAWĘ REALIZACJI ZADAŃ

Podstawą działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy rodzinie jest w szczególności:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390 ze zm.),
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U z 2011 nr 2019 poz. 1245)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r poz. 1507),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2018 poz. 2137 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r o systemie oświaty (Dz. U z 2019 poz. 1481),
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 poz.682),
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2018 poz. 1600 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987),
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. tj. z 2019 poz. 161 ze

zm.).

ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Jedną z krytycznych sytuacji wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb jest przemoc w rodzinie.

Rada Europy w 1986 roku zdefiniowała zjawisko przemocy w rodzinie określając tym terminem „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi i jego osobowości”.

Według definicji zawartej w art. 2 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 ustawy (tj. o członku rodziny należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Biorąc pod uwagę przejawy przemocy wyróżnia się przemoc **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną**.

Wśród kryteriów pozwalających odróżnić przemoc od innych form ludzkich działań i zaniedbań wymienia się:

- intencjonalność sprawcy (motywacje zazwyczaj niemożliwe do stwierdzenia),
- celowość działania sprawcy (nie są to przypadkowe działania czy będące zbiegiem nieszczęśliwych wypadków, lecz zaplanowane),
- zachowania krzywdzące drugą osobę,
- relacja władzy czy autorytetu służąca uwodzeniu i budowaniu patologicznej mocy (nie partnerstwo czy opieka),
- konsekwencje u ofiary w różnych sferach jego życia i wiele jej form (krótko i długoterminowe, problemy życiowe i zaburzenia nawracające, z opóźnionym początkiem),
- łamanie prawa i oraz społecznie konstruktywnych norm i zasad dotyczących kontaktów międzyludzkich,
- dynamika - faza narastania napięcia, faza gwałtownej przemocy, faza miesiąca miodowego (uspokojenia i miłości).

Obszar działań lub zaniechań zaliczanych do przemocy w rodzinie może dotyczyć różnych konfiguracji rodzinnych i związanym ze wspólnym zamieszkiwaniem np. męża wobec żony, zaniechanie obojga rodziców wobec dziecka, działania dorastającego syna wobec ojca, działania dorosłych dzieci wobec współmieszkających z nimi starszych rodziców, działania brata wobec siostry, działania teściowej w stosunku do synowej itp.

Należy pamiętać, że świadome i intencjonalne krzywdzenie osób bliskich zdarza się w różnych rodzinach, nie tylko pod względem składu, ale też pozycji społeczno - ekonomicznej, miejsca zamieszkania, pozycji materialnej czy innych czynników.

Przemoc dotyka wszystkich członków rodziny niezależnie od wieku i płci. Może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale zawsze jest

zachowaniem negatywnym o ogromnej szkodliwości społecznej, zdrowotnej i emocjonalnej.

Należy wspomnieć, że przemoc jest zjawiskiem bardzo trudnym do zdiagnozowania. Trwa wiele lat, a ofiary nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną zewnętrzną interwencję. Środowisko rodzinne, w którym zaistniała przemoc dąży głównie do ukrycia problemu. To poczucie wstydu i bezradności uniemożliwia członkom rodziny właściwy osąd sytuacji.

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy jej bezpośrednio doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest poczucie bezpieczeństwa. Przeżywają wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowania, niektóre dzieci próbując radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgają po środki uzależniające. Cześć dzieci zwłaszcza chłopców identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna agresywnie zachowywać się wobec ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczali przemocy w rodzinie często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób dotkniętych przemocą rozszerza się na następne pokolenia.

ROZDZIAŁ III. PROCEDURA „NIEBIESKA KARTA”

W Polsce dostrzeżono zjawisko przemocy w rodzinie i zaczęto je traktować, jako problem społeczny w latach 90-tych. Najważniejszy dokument w ustawodawstwie polskim, ustanawiający podstawowe prawa człowieka – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w Rozdziale II pt. „Wolność Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na straży władze publiczne, przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem i wyzyskiem.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez procedurę „Niebieska Karta”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić prokuraturę lub policję.

Od 30 listopada 2011 r na terenie Gminy Żórawina funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, powołany Zarządzeniem Wójta Gminy nr 83/2011 z dnia 30 listopada 2011r. W grudniu 2015 r skończyła się I kadencja Zespołu Interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Wójta Gminy nr 164/2016 z dnia 14 stycznia 2016 r powołano Kolejny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Siedziba Zespołu mieści się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żórawinie Al. Niepodległości 15 tel. (71) 31 - 65 - 103 w 22 lub (71) 381 – 41 - 75.

Głównym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów działających w tej dziedzinie. Działania te realizowane są

w ramach procedury „Niebieska Karta”. Procedura ma charakter interwencyjny – uruchamia się ją w przypadku **stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie** przez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”, w której wpisuje się m.in. dane osób zaangażowanych w sytuację przemocy, formy przemocy i jej skutki oraz opis zaistniałej sytuacji. Osoba pokrzywdzona lub jej opiekun otrzymuje „Niebieską Kartę - B”, zawierającą informację o przysługujących prawach i instytucjach udzielających pomocy.

Podmiotami uprawnionymi do wszczęcia tej procedury są jednostki pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, Policja, placówki oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura „Niebieskiej Karty” może być wszczęta **bez zgody** osób zaangażowanych w sytuację przemocy, w tym bez zgody osoby pokrzywdzonej. Jej celem jest zatrzymanie przemocy w rodzinie i uruchomienie zmiany zachowania pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa i przywrócenia godności osobom słabszym, narażonym na skrzywdzenie.

Instytucja, która wszczyna procedurę, w terminie 7 dni przesyła wypełnioną „Niebieską Kartę - A” do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny na rzecz pomocy konkretnej rodzinie ma możliwość tworzenia **grup roboczych**. W takiej sytuacji „Niebieska Karta” przekazywana jest grupie roboczej, która składa się z przedstawicieli służb i specjalistów współpracujących z rodziną. W jej skład zazwyczaj wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, jeśli dziecko jest w przedszkolu - wychowawca przedszkolny, a także psycholodzy bądź terapeuci pracujący z osobami doświadczającymi przemocy lub stosującymi przemoc, jeśli zachodzi potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista. Przedstawiciele grupy roboczej spotykają się zarówno z osobami doświadczającymi przemocy jak i stosującymi przemoc i we współpracy z rodziną pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Zespół Interdyscyplinarny ma prawo przetwarzać dane osobowe w tym dane wrażliwe dotyczące osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych. W związku z tym może m. in. składać zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, zawiadamiać Sąd Rodzinny i Nieletnich o nieprawidłowej sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dziecka oraz pozyskiwać informacje o członkach rodziny od instytucji i organizacji zaangażowanych w pomoc rodzinie w związku z problemem przemocy.

Instytucje uprawnione do pomocy w ramach procedury „Niebieska Karta” na terenie Gminy:

1. Komisariat Policji Wrocław Krzyki 53-305 Wrocław ul. Ślężna 115-129 tel. (71) 782 - 46 – 00,
2. Komisariat Policji Wrocław Krzyki Rewir Dzielnicowych w Żórawinie Al. Niepodległości 31 tel. (71) 31 – 65 – 007,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żórawinie Al. Niepodległości 15 tel. (71) 31 - 65 – 103,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 55 – 020 Żórawina Al. Niepodległości 15 tel. (71) 38 – 14-163,
5. Placówki oświatowe na terenie Gminy (w przypadku, gdy przemoc doświadcza dziecko w wieku szkolnym lub przedszkolnym),
6. Placówki ochrony zdrowia (w przypadku, gdy osoba pokrzywdzona korzysta z pomocy medycznej może oczekiwać zarówno założenia „Niebieskiej Karty”

- jak również bezpłatnego wydania zaświadczenia o stanie zdrowia (wzór określony w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010, bez konieczności wykonywania obdukcji),
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu ul. Kościuszki 131 tel. (71) 722-18-60, (71) 722-18-69 www.pcpr.wroclaw.pl (realizuje programy korekcyjno- edukacyjne dla sprawców, punkt pomocy prawnej,)
  8. Punkt konsultacyjno – informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie, w którym osoby zainteresowane mogą skorzystać:
    - a) **bezpłatna pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków.** Osobom uzależnionym (alkohol, narkotyki, dopalacze, leki, hazard, Internet, pracoholizm) oraz ich rodzinom, osobom eksperymentującym i nadużywającym alkoholu i innych środków psychoaktywnych i ich bliskim, osobom współuzależnionym, wszystkim potrzebującym wsparcia oraz informacji na temat uzależnienia, – **psycholog przyjmuje w Zespole Opieki Zdrowotnej, ul. Urzędnicza 11, pokój nr 12, I piętro rejestracja tel.: 577 248 666,**
    - b) **bezpłatna pomoc psychologa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żórawinie Al. Niepodległości 15** nr. tel.: (71) 31 65103 wew. 24, (71) 38 14 177 lub w siedzibie ośrodka w pokoju nr 6 na parterze, **nieodpłatna pomoc psychologa obejmuje** problemy związane: z konfliktami rodzinnymi, przemocą w rodzinie, chorobą alkoholową członka rodziny, lękiem, napadami lęku panicznego, kryzysami życiowymi – rozwodem, rozstaniem, żałobą po stracie,
    - c) **usługi w zakresie bezpłatnego poradnictwa prawnego świadczone są w zakresie: prawa rodzinnego, prawa cywilnego, prawa karnego** w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy Al. Niepodległości 15 w Żórawinie pokój nr 1 piętro zapisy przyjmowane są telefonicznie pod numerem telefonu (71) 31 - 65 - 103 w. 24 lub (71) 381- 41- 77 lub osobiście w siedzibie Ośrodka pokój 6 na parterze.

ROZDZIAŁ IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Przemoc w Polsce.

Faktycznej skali zjawiska przemocy w rodzinie nie można precyzyjnie ustalić, ponieważ przemoc domowa odbywa się w „czterech ścianach” i nie jest ujawniana. Szacuje się, że około 800 tys. osób jest ofiarą przemocy w rodzinie, oficjalne statystyki mówią, że w 2017 roku dotkniętych przemocą w rodzinie było 224.225 tys. osób. (dane sprawozdania z realizacji krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie). Analiza danych statystycznych w zakresie podjętych przez Policję działań wobec przemocy wynika, że w 2017 r nastąpił wzrost liczby przypadków przemocy w rodzinie. Odnotowano 165.577 tys. sytuacji dotyczących poszczególnych rodzajów przemocy, co w odniesieniu do 2016 roku dało wzrost o 4.303 przypadki.

W sprawozdaniu z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczącym procedury Niebieska Karta gromadzone są także dane dotyczące poszczególnych rodzajów przemocy. Wynika z nich, że dominuje przemoc psychiczna na drugim miejscu przemoc fizyczna. W 2017 r odnotowano 77.186 tys. przypadków stosowania przemocy psychicznej i liczba ta wzrosła w stosunku do roku 2016 i 2015. W świetle danych Policji wynika, że przemoc psychiczna stanowi

46,56% zgłaszanych przestępstw przemocy, przemoc fizyczna 35,18% inny rodzaj przemocy (przemoc ekonomiczna, seksualna) to 15,39%.

Największą grupę osób dotkniętych przemocą w rodzinie stanowią kobiety. W ogólnej liczbie osób dotkniętych przemocą kobiety stanowią 73,47%, małoletni 14,51%, mężczyźni 11,92%.

Mężczyźni stanowią dominującą grupę stosującą przemoc w rodzinie - 91,50% wszystkich osób stosujących przemoc.

Najwięcej osób stosujących przemoc w rodzinie jest pod wpływem alkoholu - 57,79%.

Z raportu z Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że wyroki za znęcanie orzekane są w zdecydowanej większości z warunkowym zawieszeniem wykonania kary.

Wyroki z warunkowym zawieszeniem wykonania kary stanowiły do 2015 około 86%, za rok 2016 stanowiły 73%.

Należy zaznaczyć, że o 10% wzrosło orzekanie ograniczenia wolności, co może mieć wpływ na mniejszą ilość wyroków w zawieszeniu.

2 Rozmiar zjawiska na terenie Gminy Żórawina

Podobnie jak w skali całego kraju trudno jest oszacować skalę zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.

Poniżej przedstawione dane dostarczają informacji na temat skali i zjawiska przemocy na podstawie założonych „Niebieskich Kart”

	2015	2016	2017	2018
Liczba założonych „Niebieskich Kart” A	20	10	7	15
Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” C	35	10	8	16
Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” D	13	7	8	21
Liczba prowadzonych postępowań „Niebieska Karta”	32	23	16	21
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	32	21	15	21
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	92	63	48	72
w tym: dzieci	25	20	15	30
Liczba osób ,co do których istnieje, podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie	32	23	16	21
w tym: mężczyźni	26	21	13	19
kobiety	6	2	3	2
Zakończenie procedury „Niebieska Karta”	20	13	11	8
w tym: rozstrzygnięcie o braku podejmowania dalszych działań	17	13	11	8
ustanie przemocy w rodzinie	3	0	0	0
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI)	4	4	4	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	103	63	48	76
Liczba wniosków skierowanych przez ZI do prokuratury	1	0	0	0

Liczba wniosków skierowanych przez ZI do sądu o wgląd w sytuację dzieci	5	0	1	5
Liczba wniosków skierowanych przez ZI o leczenie odwykowe	11	4	0	3

ROZDZIAŁ V. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

W przyjętym przez Radę Ministrów Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie opracowanym w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zawarto zadania z czterech obszarów:

1. profilaktyki i edukacji społecznej,
2. ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
3. oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
4. podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminnym jednostkom samorządu terytorialnego przypisano do realizacji następujące zadania:

- I. **W zakresie profilaktyki i edukacji społecznej:** opracowanie i aktualizowanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, współpracę z kościołami i związkami wyznaniowymi na danym terenie w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub programów nauk przedmałżeńskich.
- II. **W zakresie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:** wspieranie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, rozbudowę sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, opracowywanie i realizację zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia, organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa, zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymywanie mieszkań socjalnych.
- III. **W zakresie oddziaływań na osoby stosujące przemoc w rodzinie:** rozpowszechnianie z powiatu informatorów o instytucjach, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w szczególności: programy korekcyjno - edukacyjne, stosowanie procedury Niebieska Karta, współdziałania dotyczące wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, współpraca z powiatem w zakresie kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do programów korekcyjno - edukacyjnych oraz psychologiczno - terapeutycznych, motywowanie do udziału w w/w programach.
- IV. **W zakresie podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przemocy w rodzinie:** wdrożenie systemu

wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w formie min: szkoleń, superwizji, coachingu, grup wsparcia.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie w zakresie przemocy w rodzinie i stanowi katalog działań wymienionych powyżej będących zadaniami własnymi gminy.

Program został opracowany na podstawie rozeznaczonych, istniejących problemów społecznych w gminie, w szczególności na podstawie informacji o charakterze sprawozdawczym i analitycznym, pochodzących z corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU I DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Głównym celem Programu jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacja celów ustawowych.

DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

I. Profilaktyka i edukacja społeczna

Cele szczegółowe:

1. Działania monitorujące, diagnozujące i zapobiegające powstawaniu sytuacji zagrażających bezpieczeństwu rodziny

L.p.	Zadania realizacyjne/działania	Wskaźniki produktu /rezultatu	Realizatorzy	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1.	Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy i zagrożonych wystąpieniem przemocy, przez pracowników ośrodka pomocy społecznej w szczególności we współpracy z przedstawicielami szkół, policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicielami instytucji działających na rzecz rodziny w tym z podmiotami leczniczymi i zespołem kuratorskiej służby sądowej.	liczba diagnoz liczba sprawozdań	Samorząd Gminy Żórawina, GOPS, Sąd, Pracownicy Zdrowia, Organizacje pozarządowe Policja, Szkoły, Organizacje	2019-2023	zasoby realizatorów

2.	Prowadzenie pracy socjalnej polegającej na rozpoznawaniu zagrożeń i ocenie sytuacji rodziny doświadczającej przemocy oraz motywowaniu, wspieraniu i pomocy rodzinie w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych oraz niepełnosprawnych intelektualnie.	liczba osób objętych pomocą liczba konsultacji	GOPS	2019 -2023	zasoby realizatora
3	Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczych i wychowawczych.	stałe zatrudnienie asystenta,	GOPS	2019 -2023	zasoby realizatora
4	Pomoc w realizowaniu podstawowych potrzeb bytowych rodziny, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, w ramach ustawy o pomocy społecznej.	liczba osób objętych pomocą	GOPS	2019 -2023	zasoby realizatora
5	Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymywania w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.	liczba osób, które otrzymały mieszkanie socjalne	Urząd Gminy	2019 -2023	zasoby realizatora
6	Monitoring i ewaluacja nad wykonaniem programu (sprawozdawczość w SAC, sprawozdanie Radzie Gminy diagnoza potrzeb, oraz ocena zasobów, określenie zadań priorytetowych na każdy rok, wdrażanie działań objętych programem)	analiza sprawozdawczości, wykaz potrzeb, badania opinie, liczba realizowanych projektów	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, GOPS	2019 -2023	pozafinansowe

2. Podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie

L.p.	Zadania realizacyjne/działania	Wskaźniki produktu /rezultatu	Realizatorzy	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1	Uruchomienie lokalnych kampanii edukacyjnych lub włączenie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące przemocy w rodzinie.	liczba materiałów przygotowanych do kampanii, liczba kampanii	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły	2019 - 2023	zasoby realizatorów,
2	Działania o charakterze upowszechniania informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie – cykle artykułów w lokalnych mediach, rozpowszechnianie	liczba emisji na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Gmina, GOPS	2019 - 2023	zasoby realizatorów

	materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, rozpowszechnianie informacji o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które organizują pomoc (medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową i rodzinną) dla osób doświadczających przemocy oraz realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno – edukacyjne.				
3	Rozpowszechnianie informacji o procedurze „Niebieska Karta”	liczba emisji na temat procedury Niebieska Karta	GOPS	2019 - 2023	zasoby realizatora
4	Organizowanie spotkań grupowych ze specjalistami dla rodziców w szkołach z zakresu kompetencji opiekuńczo wychowawczych	liczba przeprowadzonych spotkań	Szkoły,	2019 - 2023	zasoby GKRPA
5	Zorganizowanie warsztatów dla nauczycieli na temat uwrażliwienia na problem przemocy w rodzinie, nabycie umiejętności rozpoznawania przemocy domowej	liczba warsztatów, liczba uczestników	Szkoły, GKRPA, ZI	2019 - 2023	zasoby GKRPA
6	Nawiązywanie współpracy pomiędzy gminnymi instytucjami a kościołami, związkami wyznaniowymi, organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba spotkań	GOPS, Urząd Gminy. GKRPA	2019 - 2023	pozafinansowe

II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności ochrony, dostępności pomocy oraz wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

L.p.	Zadania realizacyjne/działania	Wskaźniki produktu /rezultatu	Realizatorzy	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1.	Podjęcie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanie grup roboczych, w celu	liczba posiedzeń ZI, liczba grup roboczych w ramach ZI	Samorząd Gminy Żórawina, Policja, GOPS, Sąd, Szkoły,	2019 - 2023	zasoby realizatorów

	rozwiązywania indywidualnych przypadków przemocy w rodzinie, w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie,		Pracownicy Ochrony Zdrowia, Organizacje pozarządowe		
2.	Stosowanie oraz realizowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.	liczba grup, liczba uczestników	Samorząd Gminy Żórawina, Policja, GOPS, Sąd, Szkoły, Pracownicy Ochrony Zdrowia, Org. Pozarządowe	2019 - 2023	zasoby realizatorów
3	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	liczba interwencji w ramach procedury, liczba orzeczeń sądowych w sprawie ograniczenia władzy rodzicielskiej	GOPS, Policja, Sąd	2019 - 2023	zasoby realizatorów
4	Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.	liczba konsultacji liczba godzin poradnictwa w punkcie konsultacyjno informacyjnym, liczba zatrudnianych specjalistów	GKRPA, GOPS	2019 - 2023	zasoby realizatorów
5	Prowadzenie poradnictwa i edukacji przez pracowników GOPS, w tym asystentów rodziny służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców, w rodzinach zagrożonych przemocą.	liczba uczestników zajęć	GOPS	2019 - 2023	zasoby realizatora

III. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel szczegółowy: Uruchomienie działań wobec osób stosujących przemoc.

L.p.	Zadania realizacyjne/działania	Wskaźniki produktu	Realizatorzy	Harmonogram	Źródła
------	--------------------------------	--------------------	--------------	-------------	--------

		/rezultatu		realizacji	finansowania
1	Podjmowanie działań pomocowych wobec sprawców przemocy w rodzinie (poradnictwo, konsultacje specjalistyczne, praca socjalna, programy korekcyjne)	liczba osób uczestniczących w programach	Sąd, PCPR, GOPS	2019 - 2023	zasoby realizatorów
2	Szkolenia dla przedstawicieli lokalnych służb: policja, sąd, w zakresie kontaktu z osobami stosującymi przemoc.	liczba osób uczestniczących w szkoleniach, liczba szkoleń	GKRPA	2019 - 2023	zasoby realizatorów

IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przemocy w rodzinie

Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności oraz wdrażanie systemów wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadania realizacyjne/działania	Wskaźniki produktu /rezultatu	Realizatorzy	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1.	Szkolenia grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym: wymiaru sprawiedliwości, przedstawicieli oświaty, pomocy społecznej, policji, kuratorów, pracowników ochrony zdrowia, członków organizacji pozarządowych	liczba zorganizowanych szkoleń liczba osób korzystających ze szkoleń	ZI, GKRPA	2019 -2023	zasoby realizatorów
2.	Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji zawodowych specjalistom zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	liczba osób podnoszących kwalifikacje liczba dofinansowań	ZI, GKRPA	2019 - 2023	zasoby realizatorów

ROZDZIAŁ VII. GRUPA DOCELOWA - ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy w szczególności do:

1. osób doświadczających przemocy w rodzinie,
2. osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. świadków przemocy w rodzinie,
4. służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żórawinie przy współpracy z służbami zobligowanymi do przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności: Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, zespołem kuratorskiej służby sądowej oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin i dzieci.

ROZDZIAŁ XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie na lata 2019 - 2023 będą środki własne Gminy Żórawina, w tym wpływy za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, środki własne Przedstawicieli Lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Żórawina.